

Bestuursmodel Veiligheidsregio Zeeland

Datum: 12 december 2017

Bestuursmodel Veiligheidsregio Zeeland

Naar aanleiding van het onderzoek van het bureau Twynstra Gudde en het op basis hiervan vastgestelde richtinggevend perspectief heeft het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) een zogenaamde bestuurlijke agenda opgesteld. In deze bestuurlijke agenda zijn drie aandachtspunten benoemd:

1. Transformatie besturing Veiligheidsregio Zeeland;
2. Herinrichting van de bestuurlijke portefeuilleverdeling;
3. Coaching van het bestuur.

In het voorliggende bestuursmodel zijn de aandachtspunten ‘bestuurlijke transformatie’ en de ‘bestuurlijke portefeuilleverdeling’ uitgewerkt door een bestuurlijke werkgroep¹. In dit document zijn de uitgangspunten omschreven voor de verdere doorontwikkeling van het bestuur van VRZ. Deze bestuurlijke uitgangspunten zullen, na bestuurlijke instemming, worden verwerkt in onder andere de gemeenschappelijke regeling en de mandaatregeling van VRZ.

Naast de uitwerking van de bestuurlijke uitgangspunten zal het algemeen bestuur, de komende periode, een bestuurlijke meerjaren visie opstellen voor VRZ. Door middel van deze visie wil het bestuur inzichtelijk maken hoe de veiligheidsregio zich de komende jaren ontwikkelt en welke rol de organisatie hierbij inneemt binnen Zeeland. Hierbij zullen ook de gemeenteraden en externe partners nadrukkelijk worden betrokken. Deze visie zal onder meer input vormen voor het meerjarenbeleidsplan van VRZ.

1. INLEIDING

In het door Twynstra Gudde opgeleverde onderzoeksrapport worden zes elementen benoemd ten aanzien van de bestuurlijke opgave voor het leggen van ‘stevig fundament voor VRZ (Twynstra Gudde 2017: pagina 31 – 32):

1. Werken aan een gedeelde ambitie en gemeenschappelijke opgave;
2. Gezamenlijk herijken van de besturing en rolverdeling (AB, DB, directie, inrichten Checks & Balances);
3. Ontwikkelen van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur, ook in relatie tot de dertien gemeenteraden;
4. Financiering op orde en aangescherpte financiële spelregels;
5. Verder versterken positie van de Veiligheidsdirectie;
6. Verkennen verdergaande samenwerking (bijvoorbeeld met GGD & RUD).

Naar aanleiding van onder andere de bevindingen van Twynstra Gudde is een bestuurlijke agenda opgesteld door het algemeen bestuur van VRZ. De opdracht aan de bestuurlijke werkgroep is als volgt geformuleerd door het algemeen bestuur:

‘De bestaande bestuurlijke structuur (algemeen en dagelijks bestuur) en werkwijze (de besturing), van gemeenteraad tot algemeen bestuur, en de hieraan gerelateerde werkwijze te evalueren en te verbeteren. Met hierbij nadrukkelijke aandacht voor de rol van de gemeenteraden en alle andere betrokken gremia, zoals veiligheidsdirectie, de colleges van B&W, gemeentesecretarissen, ambtenaren openbare orde en veiligheid en anderen.

Daarnaast beoordelen functionaliteit en de effectiviteit van de bestuurlijke portefeuilles en waar nodig voorstellen doen ter verbetering.’

¹ In het begin is gestart met twee werkgroepen, gedurende het traject is gebleken dat één bestuurlijke werkgroep efficiënter is gezien de sterke raakvlakken tussen beide werkgroepen.

In de volgende paragrafen is, op basis van de bovenstaande opdracht en een aantal bijeenkomsten met het algemeen bestuur, de door de werkgroep geformuleerde visie verder uitgewerkt. Hetgeen wordt verwoord in dit bestuursmodel heeft geen enkele invloed op de rol en bevoegdheden van de burgemeester(s) en de voorzitter VRZ binnen de crisisorganisatie.

2. GOOD GOVERNANCE VEILIGHEIDSREGIO ZEELAND

Een belangrijk uitgangspunt bij de verdere doorontwikkeling van VRZ is de (verdere) introductie van good governance binnen VRZ. Er is nog geen code vastgesteld voor good governance binnen Veiligheidsregio's in Nederland. Ook navraag bij andere veiligheidsregio's omtrent de implementatie van good governance heeft maar zeer beperkt resultaat opgeleverd. Daarom hanteert het bestuur van VRZ als basis de code zoals deze is ontwikkeld door de Vereniging van Zeeuwse gemeenten in het rapport "aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen".

Good governance is daarin omschreven langs de volgende vier onderdelen:

- a. Sturen;
- b. Beheersen;
- c. Verantwoorden;
- d. Toezicht.

Deze onderdelen worden bij VRZ vertaald in de volgende uitgangspunten, waarbij ook de uitgangspunten uit de code goed openbaar bestuur als basis zijn meegewogen:

1. Besturen op hoofdlijnen (behoort bij onderdeel sturen);
2. Openheid en integriteit. Voorbeeldgedrag door het bestuur, onderling vertrouwen en aanspreekbaarheid (behoort bij onderdeel sturen);
3. Legitimiteit (naleving van wet- en regelgeving);
4. Lerend en zelfreinigend vermogen;
5. Verantwoording afleggen;
6. Toezicht.

Vertaald naar VRZ betekent dit:

- Het bestuur opereert en neemt verantwoordelijkheid van een regionaal perspectief. Lokale belangen komen in principe niet terug op de agenda van het algemeen bestuur;
- Het bestuur neemt een onafhankelijke positie in ten opzichte van de organisatie en vormt op basis van deze positie een onafhankelijk oordeel over het beheer van de organisatie;
- Het bestuur van VRZ zet verder in het op versterken van de bestuurlijke samenwerking onderling en met de netwerkpartners en bevordert in dit kader onder andere de bestuurlijke relaties met stakeholders.

Het gekozen bestuursmodel moet aansluiten bij de gekozen uitgangspunten voor good governance. De werkgroep bestuurlijke agenda zal een code 'Goed bestuur VRZ' opstellen als noodzakelijke aanvulling op het bovenstaande.

3. ALGEMEEN BESTUUR

Belangrijke uitgangspunten voor het algemeen bestuur zijn:

- Het algemeen bestuur stuurt vanuit een regionaal en collectief belang. De veiligheid van de inwoners van Zeeland staat hierbij voorop;
- Het algemeen bestuur bestuurt strategisch op hoofdlijnen, de focus ligt hierbij op het wettelijk beleid, kaderstelling en bestuurlijke afweging;
- Het algemeen bestuur stelt jaarlijks conform de Wet veiligheidsregio's de begroting en de jaarrekening vast. Tevens vierjaarlijks het beleidsplan, het crisisplan en het regionaal risicoprofiel;
- Het algemeen bestuur ziet er op toe dat de organisatie relevante wet- en regelgeving naleeft (Good Governance).

Dit betekent dat dossiers zonder een regionaal belang in principe niet terug komen in de vergaderingen van het algemeen bestuur. Het functioneren van het algemeen bestuur is vergelijkbaar met dat van een raad van toezicht. Er is vanuit het algemeen bestuur betrokkenheid bij de organisatie en er is sprake van een duidelijke taakverdeling tussen het algemeen bestuur, agendacommissie (nu nog dagelijks bestuur) en de veiligheidsdirectie. Op basis hiervan wordt de noodzaak gezien om de gemeenschappelijke regeling en delegatie- en mandaat regeling (op onderdelen) te herzien.

Het algemeen bestuur richt zich op het versterken van de bestuurlijke relaties met stakeholders en het verder bevorderen van de strategische samenwerking onderling en met de netwerkpartners, bijvoorbeeld middels de bestuurlijk portefeuillehouders.

Dossiers die voor behandeling doorgaan voor zienswijzen of behandeling in de individuele gemeenteraden worden altijd vooraf behandeld in het algemeen bestuur. Hierdoor wordt geborgd dat de individuele burgemeesters te allen tijde voldoende in positie zijn voor behandeling in de eigen gemeenteraad.

Naast reguliere vergaderingen van het algemeen bestuur zullen er ook beeldvormende vergaderingen worden belegd. Deze beeldvormende vergaderingen bieden de mogelijkheid om bepaalde beleidsthema's uit te diepen (opiniërend en het uitwisselen van informatie) voordat deze voor definitieve besluitvorming worden voorgelegd in een reguliere vergadering van het algemeen bestuur. Deze beleidsthema's worden onder andere aangedragen en voorbereid vanuit de Veiligheidsdirectie. Tevens bieden deze vergaderingen de mogelijkheid om het bestuur mee te nemen op onderwerpen die niet voor bestuurlijke besluitvorming worden voorgelegd.

Raadvragen uit één gemeente worden in nauwe afstemming met de betrokken burgemeester beantwoord door de betreffende gemeente in nauwe (ambtelijke) samenwerking met VRZ. VRZ levert hiervoor de bouwstenen aan.

Indien er behoefte is aan lokaal maatwerk op bepaalde dossiers en thema's wordt dit besproken met de bestuurssecretaris. In principe is er altijd de mogelijkheid voor maatwerk per individuele gemeente, maar dit mag niet ten koste gaan van regionale kaders en afspraken. Het kan in dit kader noodzakelijk zijn om aanvullende afspraken te maken met de betrokken individuele gemeente over de extra kosten die voortkomen uit lokaal maatwerk².

² Dit kan verder worden uitgewerkt middels bijvoorbeeld een cafetariamodel.

4. AGENDACOMMISSIE

Het huidige dagelijks bestuur zal, binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving, gaan functioneren als een agendacommissie³. Deze agendacommissie bereidt alleen procesmatig de agenda en de besluitvorming voor het algemeen bestuur voor. Het bestuurlijk debat en de daadwerkelijke bestuurlijke besluitvorming vindt alleen plaats in het algemeen bestuur. De agendacommissie bewaakt de agenda en de processen en voert een marginale toets uit op de aangeboden stukken voor besluitvorming in het algemeen bestuur.

Daarnaast vervult de agendacommissie een rol in het professionele toezicht op de directie, in het bijzonder vanuit de rol van goed werkgeverschap.

De samenstelling van de agendacommissie is als volgt:

- Voorzitter VRZ;
- Plaatsvervangend voorzitter VRZ;
- Portefeuillehouder Financiën^{4en5}.

Aan deze agendacommissie is als ambtelijk adviseur toegevoegd:

- Commandant Brandweer/Bestuurssecretaris.

5. VOORZITTER VEILIGHEIDSREGIO ZEELAND

De voorzitter VRZ is voorzitter van beide bestuurslagen, de agendacommissie en het algemeen bestuur. De voorzitter van VRZ is het bestuurlijk gezicht van VRZ bij bovenlokale dossiers en vertegenwoordiger van VRZ in landelijke overleggen.

Tevens vormt de voorzitter een tandem met de directie van VRZ, mede vanuit goed werkgeverschap. In dit kader vindt op regelmatige basis overleg plaats tussen de voorzitter en de directie.

6. INDIVIDUELE BURGEMEESTER ALS LID VAN HET ALGEMEEN BESTUUR

De burgemeester vertegenwoordigt zijn portefeuille vanuit het college van Burgemeester & Wethouders (B&W) in het algemeen bestuur van VRZ⁶. Op sommige inhoudelijke dossiers kunnen ook wethouders nadrukkelijk betrokken zijn bij het dossier fysieke veiligheid, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening, handhaving en financiën. Op verzoek van de burgemeester kan de bestuurssecretaris of een ander lid van de Veiligheidsdirectie worden uitgenodigd voor een toelichting aan het college van B&W.

De burgemeester is het eerste gezicht naar de eigen gemeenteraad en moet te allen tijde verantwoording kunnen afleggen aan de raad. Waar mogelijk gebeurt dit op een eenduidige manier op basis van een eenduidig advies aan alle gemeenteraden.

³ In de wet GR wordt in artikel 12, lid 1, het hebben van een DB verplicht gesteld. Ook de modelregeling voor gemeenschappelijke regelingen van de VZG gaat om die reden uit van een DB. Mogelijk kan van deze wettelijke verplichting, bijvoorbeeld in het kader van proeftuin Zeeland, worden afgeweken. In dit document wordt verder gesproken over een agendacommissie.

⁴ De bestuurlijke portefeuilleverdeling wordt besproken in hoofdstuk 10 van dit bestuursmodel.

⁶ Het college van B&W is, zoals onder andere vastgelegd in artikel 9 van de Wet veiligheidsregio's, het eerste aanspreekpunt voor de veiligheidsregio. Alles wat VRZ richting gemeenteraden doet is in het verlengde van hun rol/verantwoordelijkheid zoals vastgelegd in de Wvr.

Dit betekent dat er hierover afstemming is tussen de ambtelijke adviseurs van de burgemeesters en VRZ⁷. Waar nodig kan de burgemeester zich laten ondersteunen door de bestuurssecretaris van VRZ, de voorzitter VRZ of de bestuurlijke portefeuillehouder.

De burgemeester, als lid van het algemeen bestuur, vertegenwoordigt VRZ bij en staat in verbinding met de lokale brandweerploegen binnen zijn gemeenten. Hierdoor wordt de verbinding met de lokale gemeenschap versterkt en geeft de burgemeester tevens invulling aan de rol van ambassadeur van VRZ, zoals opgenomen in het meerjarig beleidsplan. Op regelmatige basis vindt afstemming plaats met de operationeel manager van het betreffende gebied. Tijdens een bezoek aan een individuele brandweerpost wordt de burgemeester ondersteund door de operationeel manager van het desbetreffende gebied. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om beheersmatige zaken gerelateerd aan de brandweer, want deze liggen primair bij de directie van VRZ. Om deze rol goed te kunnen vervullen is het van belang dat de burgemeester over een goede informatiepositie beschikt. Dit betekent bijvoorbeeld dat de burgemeester op de hoogte moet zijn van relevante incidenten⁸ binnen de gemeenten en belangrijke resultaten van de ploegen in de gemeente bij wedstrijden.

7. GEMEENTERADEN

Vanuit het uitgangspunt dat de veiligheidsregio van en voor de gemeenten is, zal de betrokkenheid van de gemeenteraden versterkt worden. Betrokkenheid vanuit de raden bij VRZ als organisatie, maar ook betrokkenheid vanuit de raden bij het thema (fysieke) veiligheid in Zeeland. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de informatiepositie van alle gemeenteraden in Zeeland goed geborgd is, zodat de gemeenteraden in staat zijn hun controlerende taak goed uit te voeren. Dit zal de komende periode verder worden uitgewerkt, onder meer met behulp van de al bestaande raadsklankbordgroep in het kader van het project Emergo. Hierbij krijgt de controlerende taak specifiek aandacht.

Ten aanzien van complexe besluitvormingstrajecten, zoals de begroting, zal vanuit VRZ het initiatief worden genomen om een toelichting aan te bieden, bijvoorbeeld door middel van regionale bijeenkomsten of een toelichting in de desbetreffende gemeenteraad. Ook voor andere onderwerpen organiseert VRZ regionale bijeenkomsten, indien daaraan behoefte aan is, bijvoorbeeld voor het regionaal risicoprofiel, het meerjarig beleidsplan en een open dag bij de brandweer.

De commandant brandweer/bestuurssecretaris verzorgt, op verzoek, een keer per jaar een toelichting in de individuele gemeenteraden over de actuele ontwikkelingen binnen VRZ.

De al bestaande raadsinformatiebrief, die wordt verzonden na een reguliere vergadering van het algemeen bestuur, zal worden gecontinueerd en waar nodig worden aangevuld of uitgebreid.

VRZ zal vanuit de gemeenten actief worden betrokken bij het opstellen van de integrale veiligheidsplannen (IVP) en de hieruit voortvloeiende jaarplannen, waardoor fysieke veiligheid ook prominent onderdeel uit gaat maken van deze plannen. Hierdoor worden de gemeenteraden ook actief betrokken bij de beleidsvoorbereiding vanuit VRZ.

⁷ In de gemeenschappelijke regeling VRZ 2017 in de artikelen 18 tot en met 20 is de informatieplicht aan de raden vastgelegd. Dit conform het model van VZG.

⁸ Bijvoorbeeld ernstige ongevallen en branden. Binnen het project Emergo wordt het thema Operationaliteit verder uitgewerkt, waarbij ook aandacht zal worden besteed aan de (operationele) informatiepositie van de burgemeesters.

Daarnaast zullen de raden ook (weer) actief worden betrokken bij het traject om te komen tot het meerjarig beleidsplan. Zoals dit ook al heeft plaatsgevonden bij het meerjarig beleidsplan voor de periode 2016 – 2019.

Er is een raadsklankbordgroep samengesteld in het kader van het project Emergo. De klankbordgroep speelt een belangrijke rol in de verdere doorontwikkeling van de betrokkenheid van de Zeeuwse gemeenteraden bij VRZ. In de tweede helft van 2018 zal een evaluatie plaatsvinden, op basis hiervan zal worden besloten of de raadsklankbordgroep wordt gecontinueerd.

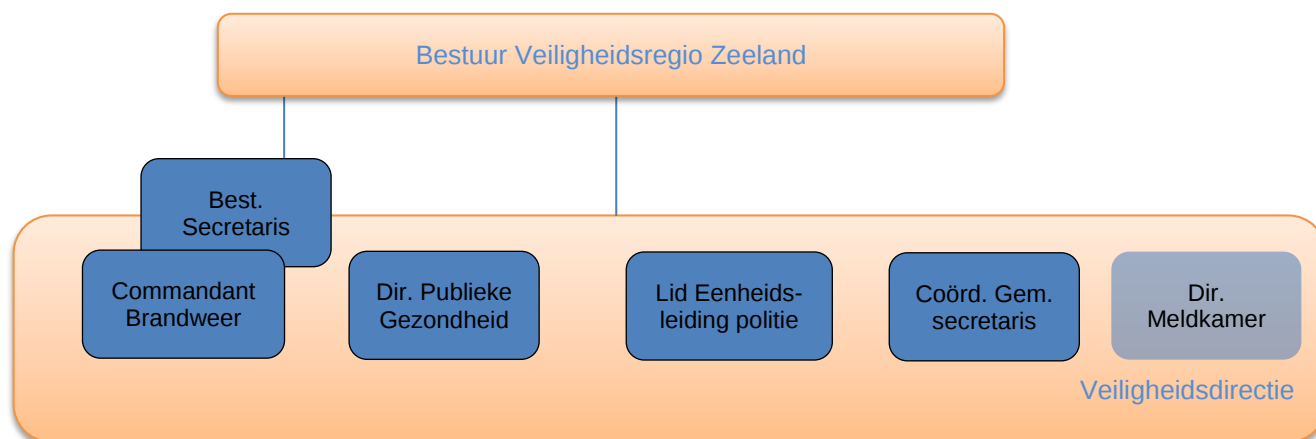
VRZ kan individuele gemeenten ook verder faciliteren door maatwerk te leveren wanneer de betreffende gemeente dit wenselijk acht. Indien dit leidt tot extra kosten zullen hierover afspraken worden gemaakt met de betrokken gemeente.

8. VEILIGHEIDSDIRECTIE & MANAGEMENTTEAM-BEHEER

8.1 De Veiligheidsdirectie

De Veiligheidsdirectie bestaat uit:

- Commandant brandweer, tevens Bestuurssecretaris;
- Directeur Publieke Gezondheid;
- Eenheidsleider Politie;
- Coördinerend gemeentesecretaris;
- Secretaris van de Veiligheidsdirectie.

Alle managers van het, later in dit document uitgewerkte, Managementteam Beheer kunnen, als de agenda hiertoe aanleiding geeft, als adviseur optreden van de Veiligheidsdirectie.

De directeur Meldkamer is agendalid en wordt uitgenodigd voor een vergadering indien er onderwerpen op de agenda staan die betrekking hebben op het domein van de meldkamer. Deze koppeling met de Veiligheidsdirectie is van belang in de huidige transitiefase van de meldkamer. De andere partners van VRZ kunnen ook deelnemen aan het overleg van de Veiligheidsdirectie wanneer het onderwerp dit vraagt.

De Veiligheidsdirectie is als collectief verantwoordelijk voor de sturing van VRZ en als zodanig de eerste adviseur van het bestuur van VRZ. De voorbereiding en uitvoering van multidisciplinair beleid is primair de integrale verantwoordelijkheid van de Veiligheidsdirectie⁹. Verder ziet de Veiligheidsdirectie erop toe dat de informatiepositie van het bestuur vanuit de organisatie goed wordt geborgd.

De Veiligheidsdirectie komt met integrale beleidsvoorstellen naar het bestuur. De portefeuillehouder vanuit de Veiligheidsdirectie licht, waar nodig in nauwe afstemming met de bestuurlijke portefeuillehouder, een beleidsdossier toe in de vergaderingen van het algemeen bestuur. Om de collectiviteit goed tot uiting te laten komen wordt er niet gekozen voor een eindverantwoordelijke Algemeen Directeur, maar voor een collegiale sturing.

Uit het midden van de Veiligheidsdirectie wordt een voorzitter gekozen. Het voorzitterschap kan na een afgesproken periode rouleren. De Commandant brandweer is, in de rol van bestuurssecretaris, het eerste aanspreekpunt voor het bestuur van VRZ. In de rol van bestuurssecretaris zal de Commandant brandweer VRZ vertegenwoordigen in overleggen met betrekking tot beheersvraagstukken, bijvoorbeeld wat betreft toelichtingen in gemeenteraden. De rol van bestuurssecretaris rouleert dan ook niet mee met het voorzitterschap, maar blijft gekoppeld aan de Commandant brandweer gezien zijn rol als eindverantwoordelijke voor het beheer van de organisatie en om de continuïteit richting het bestuur te garanderen. De vaste leden van de Veiligheidsdirectie zijn elk verantwoordelijk voor de dossiers die zij in portefeuille hebben en zijn daarvoor ook het bestuurlijke aanspreekpunt. De leden kunnen allen de veiligheidsregio op directieniveau vertegenwoordigen in externe bijeenkomsten.

8.2 Managementteam beheer

Naast de bovengenoemde veiligheidsdirectie wordt een Managementteam Beheer ingesteld. Dit managementteam (MT) richt zich primair op de besluitvorming betreffende de PIOFACH-taken. Hiermee ondersteunt het MT primair de beheerstaken van de bestuurssecretaris. De Veiligheidsdirectie en het MT vergaderen periodiek gezamenlijk, waarbij de operationele beleidsdossiers centraal staan¹⁰.

In het MT worden besluiten genomen die betrekking hebben op de PIOFACH-taken. De besluiten worden gedeeld in de Veiligheidsdirectie. Daarnaast ziet het MT het verder ontwikkelen van de organisatie als haar taak.

Het MT bestaat uit de verantwoordelijke lijnmanagers:

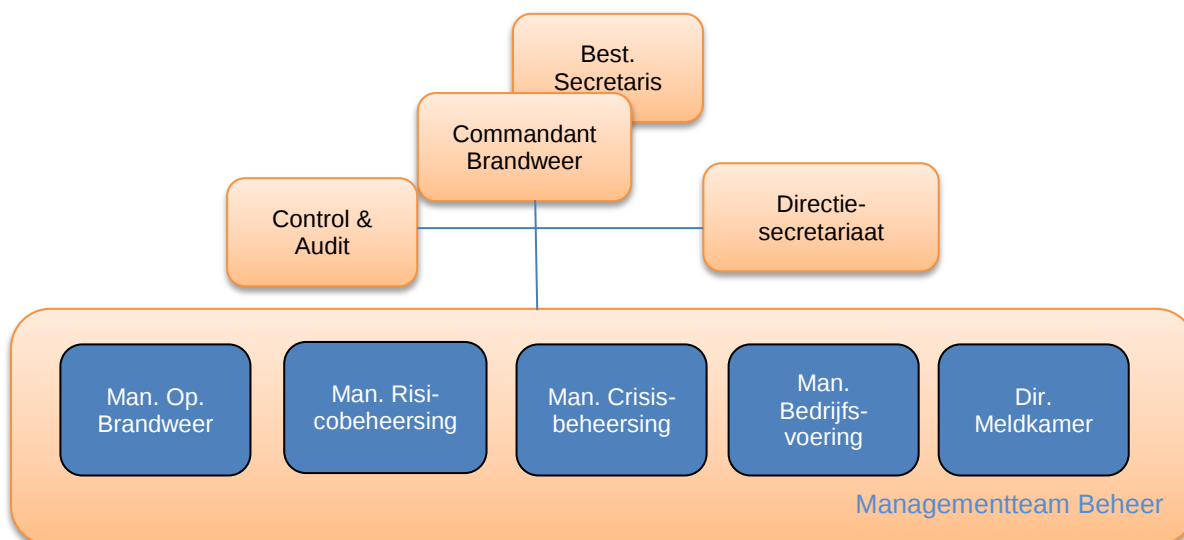
- Commandant brandweer/Bestuurssecretaris, als eindverantwoordelijk voor het gehele beheersproces (voorzitter MT);
- Manager Crisisbeheersing;
- Manager Operatiën brandweer;
- Manager Risicobeheersing;
- Manager Bedrijfsvoering;
- Directeur Meldkamer¹¹;

⁹ Gemeenten hebben in dit voortraject ook een belangrijke rol, dit wordt onder andere verder uitgewerkt binnen het thema Bestuur/gemeenten binnen het project Emergo.

¹⁰ De rol en verantwoordelijkheden van de Veiligheidsdirectie en MT zullen verder worden uitgewerkt in een directiestatuut. In het verlengde hiervan zal ook de delegatie- en mandaatregeling en de organisatie verordening worden herzien.

¹¹ De directeur Meldkamer heet zitting in het MT-beheer totdat de meldkamer transitie van de meldkamer naar Bergen op Zoom definitief is afgerond.

- Adviseurs MT: Concerncontroller & Directiesecretaris.

De rollen en verantwoordelijkheden van de VD en het MT worden verder uitgewerkt, onder andere in het directiestatuut en eventuele aanpassingen van de delegatie- en mandaatregeling.

9. ADVIESCOMMISSIES (ten behoeve van versterken rol en betrokkenheid gemeenten)

* Inleiding

De ambtelijke inbreng en betrokkenheid van de gemeenten bij VRZ moet op regionaal niveau versterkt worden. Het is belangrijk dat gemeenten in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij de voor gemeenten relevante beleidsdossiers binnen VRZ. Daarnaast is van belang dat de betrokken bestuurders op een adequate en eenduidige wijze worden geadviseerd, zowel als lid van het algemeen bestuur als in de rol van portefeuillehouder.

Om de ambtelijke betrokkenheid te borgen blijven de twee al bestaande overleggen, te weten het BAO en de ACF, voorlopig gehandhaafd met als belangrijke rollen vraagbaak, klankbord, adviserend en controlerend. De leden vormen een belangrijke schakel met de individuele gemeenten. Voor wat betreft het besluitvormingsproces zijn de beide commissies gepositioneerd voor de vergaderingen van de agendacommissie en na de vergaderingen van het MT of de VD.

De handhaving van deze twee commissies is in afwijking van het VZG model “aanpak van een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen”. In dit model wordt een integrale commissie voorgesteld voor inhoudelijke en financiële afstemming. De rollen van deze twee commissies zijn wel hetzelfde als de rollen die met de vorming van een integrale commissie worden beoogd.

De reden hiervoor is onder andere gelegen in het feit dat VRZ ten opzichte van de andere gemeenschappelijke regelingen op een aantal beleidsvelden meer verbonden is met de gemeenten. Het gaat hierbij onder andere om huisvesting van de brandweerkazernes, de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van bluswater en de advisering op het gebied van brandveiligheid/preventie. Het advies aan de burgemeester, als lid van het algemeen bestuur, is veel breder dan alleen een advies op het gebied van financiën.

Wel zal in het kader van de begrotingscyclus minimaal eenmaal per jaar door VRZ een gezamenlijk sessie worden belegd tussen alle financiële adviseurs en beleidsadviseurs van de 13 Zeeuwse gemeenten om de conceptbegroting te bespreken. Op deze wijze wordt dit onderdeel van de P&C-cyclus, inhoud gegeven aan de integrale advisering. Indien noodzakelijk kan ook in een eerder stadium al een dergelijke bijeenkomst worden belegd om gezamenlijk de kaders van de op te stellen begroting te bespreken.

*** Rol BAO**

De rol van de leden van het BAO is tweeledig, te weten:

1. In de rol van accountmanager van de gemeenten;
2. In de rol van bestuursadviseur.

Ad 1. Accountmanager

De leden van het BAO voeren regie op de inbreng vanuit de gemeenten op belangrijke dossiers en projecten die worden opgestart en uitgevoerd vanuit VRZ. Leden van het BAO dragen, waar nodig, zorg voor betrokkenheid vanuit hun gemeenten. Dit kan ook door een vertegenwoordiger van een ander vakgebied vanuit de gemeente te koppelen aan het betreffende beleidsdossier of project.

Door middel van een jaarprogramma vanuit VRZ wordt gezamenlijk bepaald welke dossiers en projecten betrokkenheid vragen vanuit de Zeeuwse gemeenten. Wanneer tussentijds nieuwe dossiers worden opgestart zal dit ook worden geagendeerd voor de vergadering van het BAO, zodat de betrokkenheid op belangrijke dossiers vanuit de gemeenten is geborgd.

Aan de ander kant is het ook van belang dat vertegenwoordigers van VRZ, waar relevant, onderdeel gaan uitmaken van reguliere overleggen die er bestaan tussen de Zeeuwse gemeenten.¹²

Ad 2. Bestuursadviseur

Wanneer een project of beleidsdossier gereed is voor bestuurlijke besluitvorming, komt het (terug) voor advisering op de agenda van het BAO. Het streven is naar eenduidige integrale advisering vanuit een regionaal perspectief, naar het bestuur van VRZ, en dus de 13 Zeeuwse burgemeesters. De mogelijkheid blijft bestaan dat een individuele gemeente om moverende redenen een ander standpunt inneemt.

Het BAO zal actiever worden betrokken bij de themabijeenkomsten voor het bestuur. Dit kan door dat (een aantal) leden van het BAO aansluiten bij een (deel van) themasessie). Dan wel dat de onderwerpen die worden besproken met het bestuur en die ook relevant zijn voor het BAO worden besproken, bijvoorbeeld door middel van een aparte themasessie voor het BAO.

*** Rol ACF**

De ACF blijft voorlopig in de huidige vorm bestaan. In afwijking van het VZG-model “Aanpak van een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen” is dan ook nog de voorzitter een bestuurslid van de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten¹³. De vergaderingen van het BAO en de ACF vinden, in principe, gelijktijdig plaats.

¹² Bij een aantal overleggen is vertegenwoordiging vanuit VRZ al geborgd.

¹³ Na de gemeenteraadsvergaderingen in 2018 zal het voorzitterschap worden gezien.

Het laatste deel van de vergadering zal gezamenlijk plaatsvinden, zodat een integraal advies wordt opgesteld aan het bestuur van VRZ. Het integrale advies wordt opgenomen in het voorstel aan het bestuur van VRZ.

Op een aantal relevante thema's zullen er bredere sessies worden belegd, waarbij de financiële medewerkers van alle 13 gemeenten en de leden van het BAO worden uitgenodigd. Het gaat in elk geval om de volgende onderwerpen:

1. Begroting;
2. Bestuursrapportage BURAP (indien hier aanleiding toe is).

*** Rol (kring van) gemeentesecretaris(sen)**

Gemeentesecretarissen zijn langs drie lijnen direct of indirect verbonden met VRZ, te weten:

1. Als verantwoordelijke voor Bevolkingszorg;
2. Als adviseur van de colleges van burgemeester en wethouders;
3. Als directeur van de gemeente.

Ad 1. Bevolkingszorg

Gemeentesecretarissen zijn samen verantwoordelijk voor de organisatie Bevolkingszorg en worden via de coördinerend gemeentesecretaris vertegenwoordigd in de Veiligheidsdirectie. Zij hebben periodiek overleg met de coördinerend gemeentesecretaris in het veiligheidsoverleg. Dat overleg wordt voorbereid door de AOV-ers (Ambtenaren Openbare orde en Veiligheid) die op hun beurt worden ondersteund door enkele medewerkers die in dienst zijn van VRZ. Te nemen besluiten betreffende Bevolkingszorg worden binnen Bevolkingszorg¹⁴ voorbereid en vervolgens besproken in de Veiligheidsdirectie, waarna bestuurlijke besluitvorming volgt. Het voorstel wordt in nauw overleg met VRZ integraal voorbereid.

Ad 2. Adviseur van college van burgemeester en wethouders

In deze rol adviseren zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeester (als zelfstandig bestuursorgaan) over aan het college c.q. de burgemeester voorgelegde besluiten. Als over een onderwerp dat wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur van VRZ, eerst zienswijzen worden ingewonnen bij de gemeenteraden, dan wordt dit deel van het besluitvormingsproces voorbereid door de leden van het BAO in hun respectievelijke gemeente. Dit kan beter voorbereid worden als de leden van het BAO in overleg tot een gezamenlijk voorstel komen, waarbij minimaal de tekst van het besluit gelijklopend is.

Ad 3. Directeur van de gemeente

De gemeentesecretarissen zijn eindverantwoordelijk voor de organisatie van de gemeenten en hebben periodiek overleg via de Kring van gemeentesecretarissen. Twee keer per jaar heeft de Kring van gemeentesecretarissen overleg met de directeurs van de drie grote gemeenschappelijke regelingen in Zeeland (GGD, RUD en VRZ). Gebruikelijk is dat zij dan door één van de directeurs worden ontvangen waarin gemeenschappelijke thema's worden besproken. De ontvangende directeur, waaronder de Commandant Brandweer/bestuurssecretaris VRZ, geeft dan ook een toelichting op de ontwikkelingen binnen zijn/haar organisatie.

¹⁴ Kennis- en beheersteam, regiegroep, veiligheidsoverleg kring van gemeentesecretarissen

* Evaluatie

Na een jaar wordt de bovenstaande adviesstructuur geëvalueerd en zal onder andere worden gezien of de rollen, zoals aangegeven door VZG op deze wijze voor VRZ, met name op het onderdeel integrale advisering, naar tevredenheid zijn ingevuld¹⁵. Vervolgens zal de positionering van de adviescommissies worden meegenomen in de periodieke evaluatie van het gekozen sturingsmodel.

10. PORTEFEUILLEVERDELING

De bestaande bestuurlijke portefeuillevdeling wordt aangepast. Uitgangspunt hierbij is dat er alleen sprake is van een bestuurlijke portefeuille als er hiertoe ook daadwerkelijk een noodzaak bestaat. Er is dus nadrukkelijk bestuurlijke betrokkenheid gewenst op een bepaald onderwerp, dossier of programma. Indien daar aanleiding toe is kan er door het algemeen bestuur tijdelijk een portefeuillehouder worden aangewezen op een specifiek beleidsdossier. Ondanks dat er op bepaalde beleidsdossiers sprake is van een bestuurlijke portefeuillehouder blijft er altijd sprake van een gezamenlijke bestuurlijke verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur.

De bestaande koppeling tussen de portefeuilles in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur komt hiermee ook te vervallen. Gezien de veranderende rol van het dagelijks bestuur, naar de rol van agendacommissie, bestaat hiertoe ook geen noodzaak meer.

De volgende vaste bestuurlijke portefeuilles worden onderscheiden (in willekeurige volgorde):

1. Maatwerk in Brandweezorg;
2. Financiën;
3. Nucleaire veiligheid;
4. Maritieme veiligheid;
5. Waterveiligheid;
6. Meldkamer¹⁶.

Tevens wordt in het algemeen bestuur afgestemd wie namens het bestuur deelneemt aan landelijke bestuurscommissies. Op dit moment is er sprake van de volgende bestuurlijke adviescommissie¹⁷:

- Bestuurlijke Adviescommissie Brandweer;
- Bestuurlijke Adviescommissie GHOR;
- Bestuurlijke Adviescommissie Informatievoorziening¹⁸.

De rol, en hieraan gekoppeld de verantwoordelijkheden en bevoegdheden, van een bestuurlijke portefeuillehouder zijn op hoofdlijnen als volgt te omschrijven:

- Vervullen van de ambassadeursrol/boegbeeld en, waar nodig, het versterken van de bestuurlijke positie van de betreffende portefeuille;
- Vertegenwoordigen van het beleidsdossier namens VRZ in regionale, landelijke en internationale bestuurlijke overleggen;

¹⁵ Daarnaast wordt opgemerkt dat de processen die in gang worden gezet in het kader van het Plan van aanpak Emergo, ook kunnen leiden tot het aanpassen van bepaalde (bedrijfsvoerings)processen.

¹⁶ Deze portefeuille komt te vervallen als de meldkamer niet meer onder het beheer van het bestuur van VRZ valt.

¹⁷ Er zijn landelijke ontwikkelingen rondom het Veiligheidsberaad, mogelijk dat deze van invloed zijn op het portefeuillehouderschap en de bestuurlijke adviescommissies. De bestuurlijke adviescommissie Crisisbeheersing is inmiddels opgeheven.

¹⁸ In deze bestuurlijke adviescommissie worden ook de dossiers inzake de meldkamer behandeld.

- Verzorgen van terugkoppeling uit overleggen en het aandragen van nieuwe ontwikkelingen naar de andere burgemeesters en in vergaderingen van het algemeen bestuur;
- In voorkomende gevallen een toelichting verzorgen op ontwikkelingen binnen het dossier voor collega-bestuurders of gemeenteraden. Bij een toelichting in de gemeenteraden treedt de portefeuillehouder niet in de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de burgemeester van de betreffende gemeente.

Elke bestuurlijke portefeuillehouder heeft altijd een aanspreekpunt binnen de Veiligheidsdirectie. Deze draagt zorg voor het actief informeren van de bestuurlijk portefeuillehouder en het gezamenlijk voorbereiden van inhoudelijke behandeling van beleidsdossiers in het algemeen bestuur. De ambtelijke ondersteuning van de portefeuillehouder vindt, waar mogelijk, gezamenlijk plaats vanuit VRZ en de gemeente van de betreffende portefeuillehouder. Hierdoor wordt het mogelijk om advieslijnen aan elkaar te koppelen, wordt de verbinding tussen de gemeenten en VRZ versterkt en kan gebruik worden gemaakt van specifieke kennis die binnen gemeenten beschikbaar is.

Na het eerste jaar zal de nieuwe bestuurlijke portefeuilleverdeling worden geëvalueerd. Daarna zal tenminste eens in de vier de bestuurlijke portefeuilleverdeling worden gezien, gekoppeld aan de evaluatie van het besturingsmodel.

11. TOEZICHT

Het algemeen bestuur houdt, conform de richtlijnen voor good governance, toezicht op de organisatie. Het algemeen bestuur maakt hiervoor gebruik van diverse informatiebronnen en stakeholders. Hiervoor is het noodzakelijk dat de informatiepositie van het bestuur goed is geborgd. Dit kan onder andere plaatsvinden door middel van (tussentijdse) rapportages op hoofdlijnen.

Er wordt een strategische adviescommissie ingesteld met aantal externe deskundigen, hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan een directeur van een onderwijsinstelling, een directeur van een bedrijf en een hoogleraar. Deze strategische adviescommissie kijkt vanuit een breed perspectief regelmatig mee bij VRZ en adviseert het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd.

Het algemeen bestuur nodigt op regelmatige basis derden uit om mee te kijken dan wel een visitatie uit te voeren binnen de organisatie. Een dergelijke doorkijk kan ook plaatsvinden aan de hand van specifieke beleidsthema's. Ook wordt vanuit VRZ deelgenomen aan de visitatie van de veiligheidsregio's welke landelijk wordt gecoördineerd¹⁹.

Minimaal eens in de vier jaar evalueert het algemeen bestuur het gekozen besturingsmodel en voert op basis hiervan eventueel wijzigingen door.

¹⁹ Gebaseerd op artikel 56 uit Wet veiligheidsregio's. Hierin is opgenomen dat het bestuur van de veiligheidsregio er voor zorgt dat er eenmaal in de vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie wordt verricht.

Bijlage I – STROOMSCHEMA

